

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti in smotrnosti ravnanja z izrabljenimi avtomobilskimi gumami v obdobju od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2007. Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti Ministrstva za okolje in prostor pri načrtovanju in izvajanju ukrepov za preprečevanje neustreznega odlaganja izrabljenih avtomobilskih gum ter nadzoru izvajalcev gospodarske javne službe ravnanja z izrabljenimi avtomobilskimi gumami in izrek mnenja o pravilnosti poslovanja koncesionarjev Get inženiring, d. o. o., Kresnice (v nadaljevanju: družba Get inženiring), Kemis, d. o. o., Radomlje (v nadaljevanju: družba Kemis), Saubermacher Slovenija, d. o. o., Murska Sobota (v nadaljevanju: družba Saubermacher) in Wolf Skakovci, d. o. o., Cankova (v nadaljevanju: družba Wolf Skakovci).

Ministrstvo za okolje in prostor pri načrtovanju preprečevanja neustreznega odlaganja izrabljenih avtomobilskih gum ni ravnalo učinkovito. Cilji in ukrepi niso bili podrobneje opredeljeni, ministrstvo ni določilo nosilcev aktivnosti, rokov izvedbe in ocenilo stroškov, povezanih z ravnanjem z izrabljenimi avtomobilskimi gumami. Ministrstvo za okolje in prostor ni ravnalo učinkovito tudi zato, ker ni določilo količine izrabljenih avtomobilskih gum, ki naj bi bile zbrane v okviru gospodarske javne službe, in ker je, ne da bi pripravilo analizo vpliva na okolje, oceno stroškov in analizo trga, kot ugodnejšo določilo snovno predelavo izrabljenih avtomobilskih gum.

Ministrstvo za okolje in prostor je bilo neučinkovito tudi pri izvajanju ukrepov. Obvezna gospodarska javna služba ravnanja z izrabljenimi avtomobilskimi gumami je bila leta 2002 vzpostavljena tako, da so na razpisu izbrani koncesionarji izrabljene avtomobilske gume prevzemali od imetnikov gum, ti pa so nosili stroške opravljenih storitev. Ker je bil delež zbranih gum premajhen, je bila gospodarska javna služba ravnanja z izrabljenimi avtomobilskimi gumami leta 2006 spremenjena z uvedbo okoljske dajatve. Od gum, ki so dane na trg v Republiki Sloveniji, se plačuje okoljska dajatev, ki naj bi pokrila stroške zbiranja, prevoza in odstranjevanja izrabljenih avtomobilskih gum, vendar pa opravljene storitve koncesionarjem plačuje Ministrstvo za okolje in prostor z ustrezne proračunske postavke in ne imetniki gum. Sprememba sistema je zagotovila ustrežnejše izvajanje gospodarske javne službe, saj se je količina izrabljenih avtomobilskih gum, oddanih v predelavo, trikrat povečala, če primerjamo leto 2007 glede na leto 2004. Kljub temu pa Ministrstvo za okolje in prostor ob spremembi sistema v nekaterih primerih ni ravnalo učinkovito, saj ni izvedlo javnega razpisa za izbor novih koncesionarjev, ampak je dotedanji izvajalec javne gospodarske službe podaljševalo veljavnost pogodbe z aneksi, pri tem pa postopek obračunavanja storitev ni bil zasnovan tako, da bi bila zagotovljena verodostojnost prevzetih količin izrabljenih avtomobilskih gum.

Ministrstvo za okolje in prostor bi lahko z aktivnejšim spremljanjem cenovnih razmerij bolj smotrn organiziralo gospodarsko javno službo ravnanja z izrabljenimi avtomobilskimi gumami in zagotovilo, da se za odstranjevanje izrabljenih avtomobilskih gum ne plačuje več, kot je treba. Sredstva za odstranitev izrabljenih avtomobilskih gum niso uravnotežena s sredstvi, zbranimi iz okoljske dajatve, kar pomeni, da je

dajatev previsoka ali pa da je delež izrabljenih avtomobilskih gum, zajetih v obvezno javno gospodarsko službo, premajhen.

Ministrstvo za okolje in prostor je bilo neučinkovito tudi pri nadzoru izvajanja gospodarske javne službe, saj ni preprečilo kopičenja izrabljenih avtomobilskih gum pri predelovalcih, kjer gume v večjih količinah ostajajo nepredelane. Obstaja tveganje, da bodo nakopičene gume, za katere so bili stroški odstranjevanja že plačani, ob morebitnem stečaju predelovalcev postale breme Republike Slovenije.

Ministrstvo za okolje in prostor je ravnalo neučinkovito tudi s tem, ko ni nadziralo izvajanja določil koncesijske pogodbe pri izvajalcih gospodarske javne službe. Pri reviziji pravilnosti poslovanja koncesionarjev je računsko sodišče ugotovilo, da Ministrstvo za okolje in prostor ni opravljalo nadzora nad pravočasnostjo in pravilnostjo plačila koncesijske dajatve, zato so bila vplačila nepravočasna ali pa niso bila izvedena. Od treh izvajalcev gospodarske javne službe je le en koncesionar pravočasno poravnal koncesijsko dajatev v državni proračun, za polovico leta 2006 pa Ministrstvo za okolje in prostor ni določilo zneska in ni izterjalo dajatve v dveh primerih, ko koncesionarja dajatve nista poravnala.

Revizija pravilnosti poslovanja pri koncesionarjih je poleg nepravilnosti v zvezi s poravnavanjem koncesijske dajatve pokazala nepravilnosti v zvezi z dokazovanjem obsega opravljenih storitev. Družba Kemis ni vzpostavila ločene evidence izrabljenih avtomobilskih gum, zato je prišlo do vnosa tehnološkega odpadka med izrabljene avtomobilske gume. Odstranjevanje tehnološkega odpadka, ki je po sestavi podoben izrabljenim avtomobilskim gumam, je družba Kemis obračunala v okviru koncesionirane gospodarske javne službe, ne glede na to, da okoljska dajatev za tehnološki odpadek ni bila plačana. Družba Saubermacher pa je v enem primeru, skupaj z izrabljenimi avtomobilskimi gumami, obračunala tudi maso tovornjaka in nekaterim računom priložila listine z ročnimi popravki obračunanih mas.

Družbi Get inženiring in Wolf Skakovci nista pravočasno plačali koncesijske dajatve za opravljanje gospodarske javne službe ravnanja z izrabljenimi avtomobilskimi gumami za leta 2003, 2004 in 2005, za prvih sedem mesecev leta 2006 pa je sploh nista poravnala. Družbi Get inženiring in Wolf Skakovci sta obseg opravljenih storitev gospodarske javne službe obračunali na podlagi listin, pri katerih je bila v več primerih masa izrabljenih avtomobilskih gum vpisana ročno ali iz podatkovne baze tehtnice, zato obstaja tveganje, da obračuni, ki so bili podlaga za izplačila iz državnega proračuna, niso pravilni.

Računsko sodišče je za odpravo ugotovljenih nesmotnosti in nepravilnosti od Ministrstva za okolje in prostor in koncesionarjev zahtevalo *izvedbo popravljalnih ukrepov* in *predložitev odzivnega poročila*. Ministrstvu za okolje in prostor je podalo več *priporočil* za izboljšanje ravnanja z izrabljenimi avtomobilskimi gumami.